

ADLI TIP DÖNEM IV 2025-2024 STAJ EĞİTİM-ÖĞRETİM PROGRAMI

Eğitim Başkoordinatörü	Prof. Dr. Coşkun BAKAR
Dönem Koordinatörü	Doç. Dr. Durmuş DOĞAN
Koordinatör Yardımcısı	Doç. Dr. Özge KURTKULAĞI
Staj Eğitim Sorumlusu	Doç. Dr. Esin AKGÜL KALKAN
Staj Eğitim Sorumlu Yardımcısı	Dr. Öğr. Üyesi Semih PETEKKAYA
Staj Öğretim Üyeleri	Doç. Dr. Esin AKGÜL KALKAN Dr. Öğr. Üyesi Semih PETEKKAYA
Staj süresi	1 hafta
ÇOMÜ kredisi	2 kredi
AKTS kredisi	2 kredi

I. Genel Bilgiler:

Adli tıp, bireyin ve toplumun tıp bilimi ile ilişkili hukuki sorunlarının çözülmesinde, güncel tıbbi bilgi ve yöntemleri uygular. Bu uygulamalar, tıbbi etik ilkeler ve yasal düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilir. Adli tıp stajının süresi, bir haftadır. Staj programı, 12 saat teorik ders, 12 saat uygulama ve 9 saatlik serbest çalışma dilimini içerir. Bu süre içerisinde, en sık görülen adli tıp durum/sorun ve konularının tanımı, muayene, değerlendirme ve raporlaması hakkında, birinci basamak mezuniyet öncesi çekirdek adli tıp müfredatı temel bilgiler eğitimi verilmektedir. Bu süre boyunca hedeflenen yetkinlik ve yeterlikleri kazandırmak üzere, programda teorik dersler, VCD gösterimleri, olguya dayalı öğrenme ve/veya yapılandırılmış hasta başı eğitim ve benzeri (vaka çalışmaları) gibi klinik uygulamalar, makale tartışmaları, seminerler ve serbest çalışma saatleri yer almaktadır (Tablo 1). Bu stajdaki akademik aktiviteler, yüz yüze ve/veya uzaktan eğitim model ve teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilecektir.

Tablo 1. Adli tıp stajı programı ve eğitim-öğretim yöntemleri		
Eğitim-Öğretim Yöntemleri	Saat	Toplam Süre
Teorik dersler		12 saat
Sunum	12	
Uygulama dersleri		12 saat
VCD Gösterimi [Adli olgu, ölü muayenesi ve otopsi, beyin diseksiyonu, kalp diseksiyonu]	3	
Olguya dayalı öğrenme (bireysel çalışmalar, adli rapor yazma, ölüm belgesi düzenleme vb.)	2	
Küçük grup çalışmaları (ödev, olgu tartışmaları, sunum hazırlama vb.)	2	
Yapılandırılmış maket / hasta başı uygulamalar (Temel mesleki beceri eğitimi)	2	
Panel/Makale tartışması/Seminer	2	
Adli Tıp Poliklinik Uygulaması	1	
Serbest çalışma	9	9 saat

II. Programın yürütüldüğü yer:

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ), ÇOMÜ Tıp Fakültesi ve ÇOMÜ Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi derslik/toplantı salonları, adli tıp polikliniği, ilgili klinik servisleri ile morg ve Üniversitenin diğer birimleri. Çanakkale ilindeki, sağlık ve hukuk ile ilgili birimler. Eğitim programının amaç ve öğrenim hedeflerine uygun diğer ilgili birimler.

III. Staj Ön Koşulu ve Öğrencilerden Genel Beklentiler:

Staja gelen öğrenciler, anabilim dalına ait mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrası eğitim- öğretim programına, asistan seminerlerine, poliklinik ve diğer uygulamalara asistan ve/veya öğretim üyesi gözetiminde, katılım göstermelidir. Ayrıca öğrencilerin, Üniversite dışındaki kurumlarda gerçekleşen yapılandırılmış (postmortem ya da antemortem) acil adli tıp uygulamalarına, uygun şekilde katılmaları beklenmektedir (ulaşım vb ihtiyaçlar, gerekirse öğrenciler tarafından karşılanacaktır).

IV. Stajın Amacı:

Bu stajın amacı; adli olaylar nedeniyle insanlarda oluşan, antemortem ve postmortem adli travmatolojik bulguların tanımlanması ve bilimsel yöntemlerle incelenmesi, elde edilen bulguların güncel tıbbi bilgiler ışığında yorumlanması, rapor edilmesi ve uzmanlık bilgisi gerektiren olguların ayırt edilebilmesi ile en sık karşılaşılan adli ölüm olgularında birinci basamak adli tıp uygulamaları açısından gerekli temel bilgi ve becerilerin öğrenilmesi sağlamak ve hekimlerin etik ve yasal sorumluluklarını tanımlamaktır.

V. Stajın Öğrenim Hedefleri - Kazanımları:

Bu staj sonunda öğrenciler, birinci basamak hekimlik uygulamaları düzeyinde;

- 1-) Oluşum mekanizmasına göre yara ve yaralanma bulgularını tanımlar.
- 2-) Adli olguları ayırt eder, muayene bulgularını tanımlar ve adli olguların yönetimini açıklar.
- 3-) Adli travmatolojik bilgi ve bulguları tanımlar ve adli rapor hazırlar.
- 4-) Postmortem bulguları tanımlar, ölü muayenesinin nasıl yapıldığını açıklar, ölüm belgesi ve ölü muayene tutanağı hazırlar.
- 5-) Adli otopsinin nasıl yapıldığını açıklar.
- 6-) Asfiksi ve zehirlenme olgularının adli patolojik bulgularını tanımlar ve yorumlar.
- 7-) Adli tıp ve hekimlik uygulamalarının etik ve hukuki boyutunu analiz eder, ilgili yasal düzenlemeleri açıklar.
- 8-) Adli bilimler ve adli tıp kapsamında yer alan (davranışsal, sosyal ve beşeri durumlarla ilgili) staja özgü seçili konuları yorumlar.
- 9-) Ani ve doğal ölüm ile ani beklenmedik çocuk ölümlerinin adli tıp açısından önemli bilgi ve bulgularını açıklar.

VI. Ölçme ve değerlendirme:

1-) Staja Devamlılık: Öğrencilerin staj devam durumu derslerde, hastane birimlerinde ve iç ve dış rotasyonlarda/birimlerde yapılan eğitimler sırasında yoklama ve geribildirimler ile takip edilir. Herhangi bir nedenle devamsızlık yapan öğrenci, devamsızlık yaptığı süreyi staj süresi içinde hafta içi 17.00'den sonra ve/veya hafta sonu telafi edecektir. Devamsızlık yapan ve bu süreyi telafi etmeyen öğrenciler staj sonu sınavına girme hakkını yitirirler.

2-) Sınavlar:

Adli Tıp Dönem IV staj programının ölçme değerlendirme esasları ve klinik eğitim döneminin başarı değerlendirme bileşenleri ve ağırlıkları tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Klinik eğitim döneminde başarı değerlendirme bileşenleri

Bileşenler		Değerlendirme	Ağırlık*
Belgelendirmeye Yönelik Değerlendirme	Bilişsel Öğrenme Hedeflerine Yönelik Değerlendirme	Çoktan Seçmeli ve/veya klasik açık uçlu sorular, Klinik Akıl Yürütme Soruları, Doğru-Yanlış ve Boşluk Doldurma ve diğer soru tiplerini içeren sınav	%50
	Uygulamaya Dayalı Öğrenim Hedeflerine Yönelik Değerlendirme	Klinik Beceri Sınavları (Yapılandırılmış/yarı yapılandırılmış olguya dayalı, Adli Rapor hazırlama ve/veya Ölüm belgesi düzenleme ve/veya Adli ölü muayenesi tutanağı ve/veya Otopsi Rapor hazırlama ve benzeri temel becerilerin değerlendirilmesi)	%40
	Karne	Staj Karnesi	%10
Biçimlendirmeye Yönelik Değerlendirme**	Yazılı Sınav (Çoktan Seçmeli, Açık Uçlu, Boşluk Doldurma vb.)		

*Klinik eğitim döneminde öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılan üç öge (bilişsel, %40; uygulama, %30 ve karne, %10) ilişkin başarı belirlemede alınabilecek en az oranlardır. Staj sonu başarı belirlemede bilişsel öğrenme hedeflerinin oranı %40'ın, uygulamaya dayalı öğrenme hedeflerinin %30'un ve karnenin %10'un altında olması mümkün değildir. Verilebilecek en az oranlardan kalan (40+30+10=80) %20'lik pay, stajın özellikleri gereği staj koordinatörlüğü ve ilgili anabilim dalınca bilişsel, uygulamaya dayalı öğrenim hedefleri ya da karne boyutuna aktarılabilir.

**Biçimlendirmeye yönelik değerlendirmeler öğrenci ve öğretim üyelerine, öğrencilerin öğrenme düzeyleri, öğretim süreci hakkında geribildirim vermek için kullanılır. Bu nedenle belgelendirme (not verme) amaçlı kullanılması bir zorunluluk değildir.

3-) Staj Başarı Durumunun (Geçme Notunun) Değerlendirmesi:

Staj sonu öğrenci başarısının belirlenmesinde, “bilişsel öğrenme hedeflerine yönelik değerlendirme”, “uygulama öğrenme hedeflerine yönelik değerlendirme” ve “karne” boyutlarının her birine 100 puan üzerinden en az 60 puan alma barajı uygulanır. Örneğin, bilişsel kısımda 50, uygulama kısmında 85 ve karne kısmında 90 puan alan bir öğrencinin staj sonu başarı puanı hesaplanamaz. Bu öğrencinin bilişsel kısımdan bütünleme sınavına girerek notunu 60 ve üzerine çıkarması gerekmektedir. Staj notu ortalamasının hesaplanmasında, teorik sınav notunun %50'si ve pratik (klinik beceri) sınav notunun %40'u ve staj karnesi puan'ın %10'u alınır. Staj sonu notu, 60 ve üzerinde olan öğrenciler başarılı sayılır.

VII. Adli tıp stajı programı ders içerikleri

Adli tıp stajı programı dersleri ile ilgili bilgiler, tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Dönem IV. Adli Tıp Stajı Ders Programı İçeriği					
Gün	Ders Sayısı	Ders Tipi	Ders kodu	Konu	Öğretim Üyesi
Pzt	1 saat	T	ADT- T01	Adli Tıbbı Giriş (Staj tanıtımı; Adli olgu tanımı ve türleri, adli olgu yaklaşım ve öykü)	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	1 saat	T	ADT- T02	Adli travmatoloji (Rehberin tanıtımı; TCK ilgili maddeler ve temel kavramlar)	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	1 saat	U	ADT- U01	Adli olgu örnekleri ve rapor hazırlama (Genel adli muayene ve rapor formu üzerinde)	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	1 saat	T	ADT- T03	Yaralar (Tanım, Sınıflandırma, Oluş mekanizmasına göre yaralar)	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	1 saat	T	ADT- T04	Yaralar (Tanım, Sınıflandırma, Oluş mekanizmasına göre yaralar)	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	1 saat	T	ADT- T05	Tıbbi malpraktis ve hekimin hukuki ve etik sorumluluğu	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	2 saat			SERBEST ÇALIŞMA	
Salı	1 saat	T	ADT- T06	Ölüm ve Postmortem Değişimler	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	1 saat	T	ADT- T07	Medikolegal Otopsi ve yenidoğan ölümleri	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	2 saat	U	ADT- U02	VCD Gösterimi (Otopsi, Beyin Diseksiyonu, Kalp Diseksiyonu)	Dr. Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	2 saat	U	ADT- U03	Yapılandırılmış maket / hasta başı uygulamalar Yeri: Temel mesleki beceri laboratuvarı	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	2 saat			SERBEST ÇALIŞMA	
Çrş	1 saat	T	ADT- T08	İstanbul Protokolüne göre muayene ve raporlama (Fiziksel ve Ruhsal Bulgular; Değerlendirme ve Sonuç) ADT-26	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	1 saat	U	ADT- U04	VCD Gösterimi: Adli Olguya Yaklaşım ve Anamnez (İstanbul Protokolüne göre muayene ve raporlama)	Doç.Dr. Esin AKGÜL KALKAN
	1 saat	T	ADT- T09	Ani Ölümler (Ani ve Doğal Ölümler, Ani Beklenmedik Çocuk Ölümleri)	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	2 saat	U	ADT- U05	Postmortem Uygulamalar (Ölüm Belgesi Düzenleme/Adli Ölü Muayenesi/Otopsi)	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	1 saat	U	ADT- U06	Klinik Adli Tıp (Adli Tıp Polikliniği)	Tüm Adli Tıp Araştırma Görevlileri
	2 saat			SERBEST ÇALIŞMA	
Prş	1 saat	T	ADT- T10	Asfiksiye Bağlı Ölümler	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	1 saat	T	ADT- T11	Adli toksikoloji	Dr.Öğr.Üyesi Semih PETEKKAYA
	2 saat	U	ADT- U07	Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler Öğrenci Paneli	Tüm Adli Tıp Araştırma Görevlileri
	1 saat	T	ADT- T12	Son Tekrar	Tüm öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri
	3 saat			SERBEST ÇALIŞMA	
Cuma	1 saat	U	ADT- U08	STAJ GERİBİLDİRİMİ ve KARNE TESLİMİ	Tüm öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri
	2 saat			TEORİK (BİLİŞSEL) SINAV	Tüm öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri
	2 saat			PRATİK (UYGULAMA) SINAVI	Tüm öğretim üyeleri ve araştırma görevlileri

VIII. Haftalık ders programı

Tablo 4. Adli tıp stajının ayrıntılı programı					
1. HAFTA	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA
08.30-09.30	Serbest çalışma	ADT-T06 Teorik Ders Dr.S. PETEKKAYA	Serbest çalışma	Serbest çalışma	Serbest çalışma
09.30-10.30	ADT-T01 Adli Tıbbı Giriş Dr.E.A.KALKAN	ADT-T07 Teorik Ders Dr.S.PETEKKAYA	Serbest çalışma	ADT-T10 Teorik Ders Dr.S. PETEKKAYA	Serbest çalışma
10.30-11.30	ADT-T02 Teorik Ders Dr.E.A.KALKAN	ADT-U02 Uygulama-Olguya dayalı öğrenme Dr.S.PETEKKAYA	ADT-T08 Teorik Ders Dr.E.A.KALKAN	ADT-T11 Teorik Ders Dr.S. PETEKKAYA	TEORİK SINAV
11.30-12.30	ADT-U01 Uygulama-Küçük grup çalışması Dr.E.A.KALKAN	ADT-U02 Uygulama-Olguya dayalı öğrenme Dr.S.PETEKKAYA	ADT-U04 Uygulama-Olguya dayalı öğrenme Dr.E.A.KALKAN	Serbest çalışma	PRATİK SINAV
ÖĞLE ARASI					
13.30-14.30	ADT-T03 Teorik Ders Dr.S.PETEKKAYA	Serbest çalışma	ADT-T09 Teorik Ders Dr.S.PETEKKAYA	ADT-U07 ÖĞRENCİ PANELİ (Seminer/Makale) Adli Tıp AD	
14.30-15.30	ADT-T04 Teorik Ders Dr.S.PETEKKAYA	ADT-U03 Uygulama-Küçük grup çalışması Dr.E.A.KALKAN	ADT-U05 Uygulama-Küçük grup çalışması Dr.S.PETEKKAYA	ADT-U07 ÖĞRENCİ PANELİ (Seminer/Makale) Adli Tıp AD	
15.30-16.30	ADT-T05 Teorik Ders Dr.S.PETEKKAYA	ADT-U03 Uygulama- Olguya dayalı öğrenme Dr.E.A.KALKAN	ADT-U06 Klinik Uygulama- Yapılandırılmış hasta başı öğrenme Dr.S.PETEKKAYA	ADT-T12 Son Tekrar Adli Tıp AD	
16.30-17.30	Serbest çalışma	Serbest çalışma	ADT-U08 Uygulama-Küçük grup çalışması Dr.S.PETEKKAYA	ADT_U08 Geri bildirim Adli Tıp AD	

IX. DAVRANIŞSAL, SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ÖĞRENCİ PANELİ

Öğrenciler, aşağıda (bkz. ADT-21 Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler Paneli öğrenim hedefleri) *davranışsal, sosyal ve beşeri bilimler* listesinde belirtilen konularda küçük gruplar halinde sunum hazırlayacak ve sunumlarını panel dersinde online/yüz yüze hazırlayacaklardır. Sorumlu öğretim üyesinin danışmanlığında, farklı disiplinlerinden veya bilim dallarından konuşmacı davet edebilirler. Panel konularının, adli tıp stajı öğrenim hedefleri ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir.

X. Kuramsal Derslerin Öğrenim Hedefleri

Ders	Adli Tıbbı Giriş (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli tıp ve adli bilimler terimlerini açıklar, 2-) UÇEP 2020 içerik ve bölümlerini açıklar, 3-) Adli tıp mezuniyet öncesi çekirdek eğitim müfredatında yer alan ana başlıkları sayar, 4-) Adli tıp stajının temel ders kaynaklarını açıklar, 5-) Adli tıp stajının ölçme değerlendirme esaslarını açıklar,

Ders	Adli Olguya Yaklaşım ve Anamnez / Tanımlar (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli olgu ve türlerini tanımlar, 2-) Adli olguda etik ve yasal açıdan uygun tıbbi yaklaşımı açıklar, 3-) Adli olgularda uygun muayene koşullarını tanımlar, 4-) Adli olguları ayırt etme, muayene ve sevk süreçlerini açıklar, 5-) Genel adli muayene raporlarını hazırlama esas alınan yasal düzenlemeleri açıklar.

Ders	Genel adli muayene ve raporlama (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli rapor düzenlemeyle ilgili yasal düzenlemeleri sayar, 2-) Adli rapor yazımında esas alınan hukuki kavramları açıklar, 3-) Adli rapor yazımında kullanılan genel adli muayene rapor formunun sistematik yaklaşımına uygun rapor yazma tekniğini açıklar, 4-) Yaralanmanın ağırlığının adli rapor kapsamında tanım ve sınıflandırmasını açıklar, 5-) Kemik kırıklarının sınıflandırılmasını ve derecelendirmesini açıklar.

Ders	İstanbul Protokolüne göre muayene ve raporlama (Fiziksel ve Ruhsal Bulgular ve Değerlendirme)
Öğrenim Hedefleri	1-) İstanbul protokolünün amacını ve genel çerçevesini açıklar, 2-) Uluslararası ve ulusal hukuk çerçevesinde işkenceyi tanımlar, 3-) İşkence türlerini ve klinik bulguları sayar, 4-) İşkence türlerine göre kullanılan laboratuvar yöntemlerini açıklar, 5-) Konsültasyonun önemi ve işlevini tanımlar. 6-) İstanbul protokolüne göre adli psikiyatrik değerlendirmenin önemini açıklar, 7-) Ruhsal değerlendirmede genel ilkeleri açıklar, 8-) İşkence ve kötü muameleye ruhsal cevabı etkileyen faktörleri açıklar, 9-) Sık görülen semptom ve tanıları sayar, 10-) Ruhsal durum değerlendirme bileşenlerini açıklar.

Ders	Yaralar ve Mekanik Kuvvetlere Bağlı Yaralanmalar (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Yaraların temel özelliklerini sayar, 2-) Yaraların oluş mekanizmasını açıklar, 3-) Yaralanmanın ağırlığını sınıflandırır, 4-) Yara oluşumunu etkileyen faktörleri açıklar, 5-) Yaralar arasında ayırdedici özellikleri tanımlar, 6-) Kullanılan alet türüne göre yaraları sınıflandırır, 7-) Canlı veya ölü muayenesindeki yara muayene kriterlerini açıklar, 8-) Rapor yazımında belirtilmesi gereken özellikleri sayar, 9-) Fotoğraflamanın önemini açıklar, 10-) Konsültasyon gereken olguları ayırt eder.

Ders	Ateşli Silah ve Patlayıcı Madde Yaralanmaları (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Ateşli silah mermi çekirdeği ve saçma tanelerinin özelliklerini sayar, 2-) Atış artıklarını sayabilmeli, atış mesafesini sınıflandırır, 3-) Ateşli silah yaralanmalarında görülen cilt değişimlerini açıklar, 4-) Ateşli silah ve patlayıcı madde yaralanmalarındaki klinik özellikleri ve yaşamsal tehlike kavramını açıklar, 5-) Giriş ve çıkış delikleri ayırımı ve atipik atış bulgularını tanımlar.

Ders	Termal ve Elektrik Akımına Bağlı Yaralar (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Termal yaraları tanıyıp elektrik akımı giriş ve çıkış ayırımını yapar, 2-) Sıcak ve soğuk etkisine bağlı lezyonları tanımlar, 3-) Konsültasyon isteyen durumları ayırt eder, 4-) Giysileri uygun koşullarda laboratuvara yönlendirir, 5-) Geçici veya kesin adli rapor kapsamında termal yarayı değerlendirir.

Ders	Tıbbi malpraktis, hekimin hukuki ve etik sorumluluğu (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Tıp etiği ilkeleri ve ilgili yasaları açıklar, 2-) Tıbbi uygulamalara dair uluslararası ve ulusal etik ve yasal yaklaşımları alanlarını tanımlar, 3-) Hasta-hekim ilişkisi, hastanın muayenesi ile tedavisinde aydınlatılmış onam kavramlarını açıklar, 4-) Adli olgularda tıbbi etik ilkelere uygun muayene koşullarını sayar, 5-) Tıbbi uygulamalara karşı hekimin yasal ve etik sorumluluklarını açıklar. 6-) Tıbbi uygulamanın hukuka uygunluk şartlarını sayar, 7-) Tıbbi malpraktis tanım ve türlerini açıklar, 8-) Aydınlatılmış onamın temel unsurlarını açıklar, 9-) Tıbbi malpraktis olgularının yasal dayanaklarını açıklar, 10-) Tıbbi malpraktis açısından hekimin yasal ve etik sorumluluklarını tanımlar.

Ders	Medikolegal Otopsi ve yenidoğan ölümleri (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli otopsi ve tıbbi otopsi kavramını açıklar, 2-) Adli otopsinin amacını ve ilgili yasal düzenlemeyi açıklar, 3-) Otopsi ile ilgili yasal sorumluluklarını tanımlar, 4-) Dış muayenede tanımlanması gereken özellikleri sayar, 5-) Dış muayenedeki olası travmatik lezyonları tanımlar. 6-) Yenidoğan otopsisinin amaçlarını sayar, 7-) Çocuk düşürme ve küretajın ortaya çıkardığı yasal sorunları açıklar, 8-) Anne ölümlerinin nedenlerini sayar, 9-) Çocuk öldürme ile ilgili yasal boyutu tanımlar, 10-) Çocuk otopsilerinin nasıl yapıldığını açıklar.

Ders	Ölüm ve Postmortem Değişimler (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Ölüm kavramı ile yalancı ölüm, ötanazi, bitkisel yaşam kavramlarını açıklar, 2-) Beyin ölümü, beyin sapı ölümünün tanı kriterlerini tanımlar, 3-) Ölümün erken bulgularını ve teşhis yöntemlerini açıklar, 4-) Ölümünden sonra erken ve geç dönemde meydana gelen postmortem değişimleri tanımlar, 5-) Agoni (can çekişme) döneminin klinik bulgularını ve adli tıp açısından önemini açıklar.

Ders	Asfiksiye Bağlı Ölümler (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Asfiksiye bağlı ölümlerde genel klinik ve patolojik bulguları sayar, 2-) Diğer ölüm nedenlerinden ayırt eder, 3-) Dış muayenede, zorlama bulgularını tanımlar, 4-) Değişik asfiksi türlerinin bulgularını açıklar, 5-) Ölüm nedenini belirlemeye yönelik, uygun otopsi tekniğini açıklar..

Ders	Adli Toksikoloji (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli toksikolojik etkenlerin tanımı ve sınıflandırmasını açıklar, 2-) Adli toksikolojik entoksikasyonlarda klinik ve postmortem bulguları sayar, 3-) Alkolün adli tıp açısından önemli özelliklerini açıklar, 4-) CO'nin özelliklerini, miktara göre vücut üzerindeki etkilerini açıklar, 5-) CO zehirlenmelerinde akut ve kronik belirtileri tanımlar.

Ders	Ani ve Doğal Ölümler (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1. Ani doğal ölümü tanımlar. 2. Ani doğal ölümlerin en sık meydana geldiği durumları açıklar. 3. Ani doğal ölümlerin hangi sistemlerden kaynaklandığını listeler. 4. İskemik kalp hastalıklarının ani ölüm ile ilişkisini açıklar. 5. İskemik Kalp Hastalıklarının temel klinik sendromlarını sayar. 6. Ani kardiyak ölümü tanımlar. 7. Ani kardiyak ölümlerin mekanizmasını ve morfolojik bulgularını açıklar. 8. Ani kardiyak ölümlerin nonaterosklerotik nedenlerini listeler. 9. Ani ölüme neden olan kardiyovasküler sistem hastalıklarını açıklar. 10. Ani ölüme neden olan nonkardiyak nedenleri tanımlar. 11. Ani ve doğal ölümlerin adli tıp açısından önemini açıklar. 12. Ölü muayene ve otopsi bulgularını açıklar.

Ders	Ani Beklenmedik Çocuk Ölümleri (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Ani beklenmedik bebek ölümü sendromunu tanımlar. 2-) Ani beklenmedik bebek ölümlerin meydana geldiği durumları açıklar. 3-) Ani bebek ölümlerinin mekanizmasını ve morfolojik bulgularını açıklar. 4-) Ani bebek ölümlerin adli tıp açısından önemini açıklar. 5-) Ölü muayene ve otopsi bulgularını açıklar.

Ders	Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler Paneli (2 saat)
Öğrenim Hedefleri	Panel konuları, kanıta dayalı tıp ve bilimsel eleştiri temelinde ve adli tıp ile ilişkisini kurarak, farklı veya benzer durumları karşılaştırma, analiz etme, değerlendirme ve öneri geliştirme yaklaşımıyla ele alınır. Küçük grup çalışması şeklinde, aşağıdaki konular panel konusu olarak seçilir. Her sunumda öğrenciler, en az beş öğrenim hedefi belirler. Sunumlar, en az beş güncel kaynak kullanılarak hazırlanmalıdır. Panel, online ve/veya yüz yüze yapılır. Her bir sunum, 5-8 dakikadır.

ADT-21 Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler Paneli (2 saat)**UÇEP 2020 Davranışsal, Sosyal ve Beşeri Bilimler Listesindeki konulardan seçiniz.**

2. Bağımlılık	a. Alkol, c. Madde
10. Hukuki ve etik durumlar	Mesleki görev ve yükümlülükler, Tıbbi uygulamalarda hukuki ve etik ayrışmalar ve ikilemler, Tıp ve sağlıkla ilgili ulusal ve uluslararası belgeler, yasal mevzuat ve etik kodlar, Hekim hasta ilişkisinin hukuki niteliği ve etik boyutu, Zorla tedavide yasal ve etik durumlar
11. İnsan hakları ve sağlık	c. Hekim hakları ve sorumlulukları
13. Kazalar	Ev kazaları, Trafik kazaları, İş kazaları, Nükleer ve endüstriyel kazalar
23. Sağlık uygulamalarının öz eleştiri gerektiren yönleri	b. Defansif tıp h. Geleneksel ve tamamlayıcı tıpta hatalı uygulamalar
30. Tıbbi hatalar ve profesyonellik dışı davranışlar	Malpraktis, Hasta ve hasta yakınlarına profesyonellik/etik dışı davranışlar

XI. Uygulama Derslerinin Öğrenim Hedefleri

Ders	Adli Olguya Yaklaşım ve Anamnez -VCD Gösterimi-Vaka (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli olgu VCD gösteriminde izlenen ilk görüşmede, olumlu özellikleri tanımlar 2-) Adli olgu VCD gösteriminde izlenen ilk görüşmede, geliştirilmesi gereken özellikleri tanımlar, 3-) Adli olgu VCD gösteriminde izlenen ikinci görüşmede, olumlu özellikleri tanımlar, 4-) Adli olgu VCD gösteriminde izlenen ikinci görüşmede, geliştirilmesi özellikleri tanımlar, 5-) Adli olgu VCD gösteriminde izlenen olguda istenebilecek tetkikleri ve konsültasyonları sayar,
Ders	Adli olgu örnekleri ve Raporlama (Vaka Çalışması) (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli olgu örnekleri/dosyalar üzerinde gerekli incelemeleri yapar, 2-) Genel adli muayene rapor formlarını kullanarak raporu yazar, 3-) TCK 5237 kriterlerine göre gerekçeli adli rapor sonucu yazar.
Ders	Klinik Uygulama (2 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli tıp polikliniğine başvuran olgularda genel adli muayenenin bileşenlerini tanımlar, 2-) Genel ve soruna yönelik öykü alır, çocuk olgularla görüşmenin ilkelerini açıklar, 3-) Fiziksel ve ruhsal durum muayenesini yorumlar, 4-) Öykü ile bulguların uyumunu yorumlar, 5-) Travmanın ağırlığını değerlendirir ve adli raporda gerekçeli sonuç yazar.
Ders	Otopsi VCD Gösterimi (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Otopsi VCD gösteriminde olguya ait harici bulguları tanımlar, 2-) Adli otopside izlenen üç boşluğun diseksiyon tekniğini açıklar, 3-) Organların çıkarılışını açıklar, 4-) Organların diseksiyon tekniğini açıklar, 5-) Otopside izlenen bulguları ölüm sebebi açısından yorumlar.
Ders	Beyin Diseksiyonu VCD Gösterimi (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Beynin çıkarılışını açıklar, 2-) Beynin diseksiyon tekniklerinin tanımlar, 3-) Willis poligonu diseksiyon tekniğini açıklar, 4-) Beyinden histopatolojik inceleme için örnek alımını açıklar, 5-) Beynin makroskobik patolojik özelliklerini ölüm sebebi açısından yorumlar
Ders	Kalp Diseksiyonu VCD Gösterimi (1 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Kalbin çıkarılışını açıklar, 2-) Kalbin diseksiyon tekniklerinin tanımlar, 3-) Koroner arterlerin diseksiyon tekniklerini açıklar, 4-) Kalpten histopatolojik inceleme için örnek alımını açıklar, 5-) Kalbin makroskobik patolojik özelliklerini ölüm sebebi açısından yorumlar.
Ders	Postmortem Uygulamalar (Ölüm Belgesi/Adli Ölü Muayenesi/Otopsi) (3 saat)
Öğrenim Hedefleri	1-) Adli ölü muayenesinin amacını açıklar, 2-) Dış muayenenin amacı ve sınırlılıklarını tanımlar, 3-) Ölü muayenesinde hastane evrakının incelenmesinin önemini açıklar, 4-) Ölüm nedeni ve mekanizmasının belirlenemediği durumlarda sistematik otopsi yapmanın gerekçesini tanımlar, 5-) Postmortem radyolojik tetkiklerin kullanımını açıklar, 6-) Otopsi ve rapor hazırlama tekniğini açıklar, 7-) Ölüm belgesini hazırlar.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

XII. Öğrenme Kazanımları ve Öğretim Yöntem-Ölçme Yöntemleri Tablosu

Tablo 5. Adli tıp stajının öğrenim kazanımları, eğitim-öğretim yöntem ve yaklaşımları ile ölçme-değerlendirme yöntemi (Uzaktan eğitim teknolojileri ve ölçme değerlendirme yöntemleri ile elektronik/dijital araç, gereç ve kaynaklar, yapılandırılmış olgu örnekleri ve hasta dosyaları kullanılabilir)												
Öğrenme kazanımları	Kapsam/Ana Konular ve Dersler	Eğitim-Öğretim yöntem ve yaklaşımları										Ölçme Yöntemi *
		Sunum /sınıf dersleri/PANEL	Olguya dayalı öğrenme	Yapılandırılmış hasta başeğitimi	Klinik beceri ve laboratuvar uygulamaları	Gözlem	Refleksiyon/geribildirim oturumları	Multidisipliner öğrenme etkinlikleri	Poliklinik uygulamaları	Role-play ve simülasyon	Bağımsız Öğrenme	
1-) Oluşum mekanizmasına göre yara ve yaralanma bulgularını tanımlar,	Adli travmatoloji (Yaralar)	x	x	x	X	X	x	x	X	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS
2-) Adli olguları ayırt eder, muayene bulgularını tanımlar ve adli olguların yönetimini açıklar,	Klinik Adli Tıp/Adli Patoloji (Klinikte ve ölümle sonuçlanmış adli olgularda, öykü ve fizik muayene, tetkikler, biyolojik örnekler, konsültasyonlar, kayıt, bildirim ve rapor hazırlama süreçleri)	x	X	x	X	X	x	x	X	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS Karne
3-) Adli travmatolojik bilgi ve bulguları kaydederek adli rapor hazırlar,	Adli travmatoloji (Yaralanmanın ağırlığını belirleme, Türk Ceza Kanununda tanımlanan yaralama suçlarının adli tıp açısından değerlendirilmesi)	X	X	X	X	X	x	x	X	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ARYBUS Karne
4-) Ölü muayenesinin nasıl yapıldığını açıklar ve postmortem bulguları tanımlar,	Adli Patoloji (Adli ölüm ve doğal ölüm ayırımı, Ölüm tanımı ve bulguları, Postmortem değişimler, postmortem travmatik bulgular, ölüm zamanı, ölüm nedeni)	X	X	X	X	X	x	X	X	x	x	GD, HD, DGD, ODT ÇSS Karne

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

Tablo 5 (Devamı). Adli tıp stajının öğrenim kazanımları, eğitim-öğretim yöntem ve yaklaşımları ile ölçme-değerlendirme yöntemi (Uzaktan eğitim teknolojileri ve ölçme değerlendirme yöntemleri ile elektronik/dijital araç, gereç ve kaynaklar, yapılandırılmış olgu örnekleri ve hasta dosyaları kullanılabilir)												
5-) Adli otopsinin nasıl yapıldığını açıklar	Adli patoloji (Birinci basamak düzeyinde otopsi uygulama ilkelerine uygun yaklaşım. Yasal düzenlemeler ile birlikte)	X	X	X	X	X	x	X	X	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS Karne
6-) Asfiksi ve zehirlenme olgularının adli travmatolojik bulgularını tanımlar ve yorumlar,	Klinik adli tıp/Adli Patoloji (Klinik ve postmortem)	X	X	x	X	X	x	x	x	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS
7-) Tıbbi uygulamaların etik ve hukuki boyutunu analiz eder, ilgili yasal düzenlemeleri açıklar.	Adli tıpta hukuk ve etik sorumluluklar (Tıbbi uygulama hataları; Malpraktis ve Komplikasyon; tıbbi uygulamalarda yetki ve sorumluluk; hasta hakları, aydınlatılmış onam, tedavi reddi, bildirim, etik sorunlar)	X	X	x	X	X	x	x	x	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS
8-) Ani ve doğal ölüm ile ani beklenmedik çocuk ölümlerinin adli tıp açısından önemli bilgi ve bulgularını açıklar.	Ani ve doğal ölümler Ani beklenmedik bebek ölümü sendromu, çocuk ölümleri	X	X	x	X	X	x	x	x	x	x	GD, HD, DGD, ODT, ÇSS
9-) Adli bilimlerde yer alan (davranışsal, sosyal ve beşeri durumlarla ilgili) konuları multidisipliner bakış açısıyla yorumlar	Davranışsal, sosyal ve beşeri durumlar listesinde yer alan, adli tıbbi travmatoloji, hukuk ve etik, yasal konular, tıbbi malpraktis, tıpta profesyonellik vb konular.	x					x			X	x	GD, DGD, ODT, Karne
Ölçme yöntemleri: ÇSS: Çoktanseçmeli sınav, ÇSS-olgu: Olguyadaya ÇSS, YSS-olgu: Olguyadaya yapılandırılmış sözlü sınav MKS: Mini klinik sınav (mini-CEX), Klinik Beceri Sınavı, HD: Hasta başı değerlendirme, SHD: Standardize hasta ile değerlendirme, DGD: Uygulamaya yönelik-girişimsel becerilerin değerlendirilmesi ve değerlendirilmesi, PDD: Projeye dayalı değerlendirme, ODT: Olguyadaya tartışma ve değerlendirme, P-MEX: Profesyonellik mini değerlendirme sınavı, SGD: Stajyer gelişim dosyası, GD: Genel değerlendirme, BR: Beceri Rehberi. ARYBUS- Olgu: Adli rapor yazabilme becerisi uygulama sınavı _olguya dayalı.												

ADLİ TIP STAJI HEKİMLİK UYGULAMALARI

1-) Adli olgulara yaklaşım ve muayene (Klinik beceriler)

2-) Adli olgularda kayıt tutma, raporlama ve bildirim

3-) Akademik aktiviteler

4-) Genel Değerlendirme

1. KLİNİK BECERİLER*				
Hastaya Yaklaşım (Adli olgulara yaklaşım ve muayene)				
	Hasta Dosya No	Hastanın Tanısı	Sorumlu Öğretim Görevlisi /İmza	Tarih
Adli Vaka Bildirimi Minimum sayı: 1 Düzy: 3				
Genel adli muayene ve değerlendirilmesi Minimum sayı: 1 Düzy: 3	1.			
Ölü muayenesi Ölüm Belgesi Düzenleme Otopsi Minimum sayı:3 Düzy: 3	1-) Ölü muayenesi			
	2-) Ölüm Belgesi			
	3-) Otopsi			

Düzeyler:

1: Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir

2: Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.

3: Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı yapar.

4: Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı yapar.

2-) Kayıt tutma, Raporlama ve Bildirim

UYGULAMALAR	Minimum sayı	Düzey
Klinik Uygulamalar (Adli olgularda kayıt tutma, raporlama ve bildirim: Adli Vaka Bildirim Formu, Genel Adli Muayene Rapor Formu vb)	2	3
Ölüm belgesi, ölü muayenesi ve otopsi tutanağı yazabilme	3	3
Diğer uygulamalar		

KAYIT TUTMA/RAPORLAMA VE BİLDİRİM			
Hasta Dosya No	Hastanın Tanısı	Sorumlu Öğretim Görevlisi /İmza	Tarih
Adli rapor formu doldurma (Minimum sayı: 2, Düzey: 3)			
1-) Adli vaka bildirim formu			
2-) Genel adli muayene rapor formu			
Ölü muayenesi ve otopsi tutanağı düzenleme (Minimum sayı: 3, Düzey: 3)			
1- Ölüm belgesi			
2- Ölü Muayenesi			
3- Otopsi			

3-) Akademik Aktiviteler

AKADEMİK AKTİVİTELER		
Panel: Webinar/Seminere Katılım (Minimum sayı:4. Düzey:3)		
Konu	Sorumlu Öğretim Görevlisi /İmza	Tarih
1.		
Literatür (Olgu/Makale) Tartışması (Minimum sayı:2. Düzey: 3)		
1.		

4-) Genel Değerlendirme

GENEL DEĞERLENDİRME FORMU						
Stajer Doktorun durumunu ilgili alanlar için değerlendiriniz.		Yetersiz	Eksik	Yeterli	İyi	Mükemmel
1	Mesleki bilgi ve beceri (20) Tıbbi öykü, fizik muayene Tanı testleri ve görüntüleme yöntemlerinin seçimi ve yorumlanması Tanı ve ayırıcı tanı koyma Hastalık ve tedavi bilgisini hekim olarak kullanma yeterliliği Mesleki özgüveni	0	6	12	15	20
2	İletişim ve Eğitime katılım (15) Hastalarla açık iletişim ve güven ilişkisi kurma Eğitici ekip ile iletişimi Görev arkadaşlarıyla uyumu Eğitim programına katılımı Verilen görevleri benimsemesi ve yerine getirmesi	0	5	10	12	15
3	Mesleki değerler ve etik (15) Hekimlik rolünü kabullenmesi Yaşam ve davranışlarını hekimliğe yaraşır şekilde yapılandırdı Karar ve uygulamalarında etik kurallara bağlılığı Deontolojik ilkelere değer vermesi	0	5	10	12	15
4	Sürekli mesleki gelişim ve kanıta dayalı tıp (15) Kendini sürekli yenileme ve geliştirme çabası gösterdi. Güncel bilgi kaynaklarına ulaşma ve kullanma çabası gösterdi Tıbbi kararlarını kanıta dayalı yapılandırmayı benimsemişti.	0	5	10	12	15
5	Stajer doktorun değerlendirme karnesindeki uygulama ve işlemlerdeki başarısı (15)	0	5	10	12	15
Toplam Not (herhangi bir maddeden yetersiz veya birden fazla maddeden eksik almış olanlar için doldurmayınız)				/80		
Eğitim sorumlusunun stajer ile ilgili genel değerlendirmesi				/20		
Staj Bitirme (Karne) Notu (geçer not 60'dır)				/100		

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

Adli Tıp Stajı Dönem IV Stajer Karnesi

Yapılması Beklenen İşlemler: Teorik (T) / Uygulama (U)	Minimum sayı	Gerçekleştirilen sayı	Tarih ve Onay
ADT-41500-T: Teorik dersler (Olguya Dayalı Öğrenme: Hasta görüşmesi, öykü alma ve raporlama. Klinik adli tıp. Adli Patoloji-Postmortem incelemeler.) ve panel etkinlikleri (Makale, olgu sunumları)	20 saat		
ADT-41503-U: Poliklinik çalışması: Adli muayene yöntemleri, Adli rapor düzenleme. Adli ölü muayenesi ve otopside gözlemci	10 saat		

ÇOMÜ TIP FAKÜLTESİ ADLİ TIP STAJI GENEL DEĞERLENDİRME SONUCU			
Öğrencinin Adı Soyadı: Öğrenci NO:			
İzinsiz olarak gelmediği gün sayısı			
Öğrenci Devam Etmiştir	☐	Öğrenci Devam Etmemiştir	☐
Öğrenci Başarısızdır (herhangi bir maddeden yetersiz veya birden fazla maddeden eksik almış olanlar ile Bitirme notu 60'dan düşük olanlar)		☐	
(Mutlaka açıklama veriniz) Öğrencinin Güçlü Yönleri Öğrencinin Geliştirmesi Gereken yönleri			
Öğrenci Başarılıdır		☐	
Açıklama:İletmek istediğiniz katkı ve eleştirileriniz:			
.....			
Eğitim Sorumlusunun Unvanı, Adı Soyadı			
Tarih			
İmza			

EK-1. ADLİ RAPOR HAZIRLAMA BECERİ ÖĞRENİM REHBERİ
(Peer or self-assessment tool)

ARAÇLAR	Standardize rapor formları, simüle hasta ve/veya poliklinik hastası ya da hasta dosyası
DEĞERLENDİRME	KODLAMA
1. Yetersiz	Basamağın hiç uygulanmaması, yanlış uygulanması veya uygun sırada uygulanmaması
2. Geliştirilmesi gerekir	Basamağın doğru olarak ve sırasında uygulanması fakat eksiklerin olması ve/veya eğiticinin yardımına veya hatırlatmasına gerek duyulması
3. Yeterli	Basamağın yardıma gerek kalmadan doğru olarak uygulanması
Öğrencinin Adı Soyadı:.....Dönem :..... No:..... ...	

No	İŞLEM BASAMAKLARI	1	2	3
1	Hastayı muayene gönderen/getiren makama ait yazının tarih ve sayısını, muayeneye getiren görevliye ait bilgileri ve muayene edilme nedenini kaydetmek			
2	Rapor düzenleme tarih, saat ve rapor numarasını not etmek			
3	Muayene edilenin adli kimlik bilgilerini ve gerekiyorsa tıbbi kimlik bilgilerini kaydetmek			
4	Muayene koşullarını kaydetmek			
5	Hastadan ve/veya yasal temsilcisinden aydınlatılmış onam almak ve kaydetmek, onam verilmemişse en az iki kopya muayene ret belgesi imzalatmak			
6	Hastanın anlatım şekli ile olayın öyküsünü kaydetmek			
7	Muayene edilenin şikayetlerini ve tıbbi özgeçmişini kaydetmek			
8	Rapor formunun her sayfasına hastanın adı soyadını, rapor tarihi ve rapor numarasını yazmak			
9	İstenilen konsültasyonları ve sonuçlarını yazmak			
10	Muayene bulguları kısmına, muayene tarihi ve saatini yazmak			
11	Olaya ve iddiaya göre muayene yaparak, lezyon bölgesi ve lezyonun özelliklerini yazmak			
12	Vücut diyagramı üzerinde gerekli işaretlemeleri yapmak			
13	Sistem muayeneleriyle ilgili bulguları yazmak			
14	Temel psikiyatrik muayene/değerlendirme sonucunu yazmak			
15	İstenilen sonuçlar ve tetkiklerini yazmak			
16	Varsa Rapora eklenen Vücut Diyagramı, Konsültasyon Muayene Raporu, Psikiyatrik Muayene/Konsültasyon Raporu ve diğer tıbbi belge örneklerini belirtmek			
17	Sevke gerek görülmediğini ve kesin rapor yazıldığını rapor formunda işaretlemek			
18	Sonuç bölümünde tıbbi terimleri kısaltma yapmadan tam olarak yazmak			
19	Sonuç bölümünde, olayın tarihi, tipi ve travmatik değişimleri gerekçe olarak belirtmek			
20	Sonuç bölümünde, yaralama suçlarının adli tıp açısından değerlendirilmesi rehberi kullanılarak, Türk Ceza Kanunu sistematğine uygun adli travmatolojik değerlendirme yaparak kaydetmek.			
TOPLAM PUAN				

Değerlendirme sonucu: Öğrenci adli rapor yazmaya; HAZIR / HAZIR DEĞİL
Eğitim sorumlusu: İmza:....., Tarih: